

حوادث عادی، نادر و اعجاز آمیز در داستان حضرت مریم(س) موج می‌زند

در «داستان مریم، گفت‌وگوی فرشتگان و مریم(س) با این ویژگی که یک طرف آن، شخصیت‌های غیر بشری هستند، نشان از اعجاز آمیز بودن این موقعیت دارد، همچنان که تطهیر مریم از سوی خداوند نشان‌دهنده موقعیت «نادر» است.

در «؛داستان مریم، گفت‌وگوی فرشتگان و مریم(س) با این ویژگی که یک طرف آن، شخصیت‌های غیر بشری هستند، نشان از اعجاز آمیز بودن این موقعیت دارد، همچنان که تطهیر مریم از سوی خداوند نشان‌دهنده موقعیت «؛نادر» است.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه فارس، حضرت مریم علیها السلام شخصیت زنی را مجسم می‌کند که شور و نشاط بندگی سراسر وجودش را به وفق شیوه‌ای که اوج بندگی خدا را تجلی می‌بخشد، در برگرفته است، زیرا همزمان با مراحل پذیرش و رشد او، سلسله جدیدی از وضعیت‌ها، رویدادها و شخصیت‌های پیاپی روی می‌آورند و سرانجام، در طی این مراحل، چندین رویداد اعجاز آمیز به وجود می‌آیند.

داستان زن عمران که نخستین داستان از سوره آل عمران به شمار می‌رود، به منزله مقدمه برای دومین داستان یعنی «؛داستان مریم» است،

این مقدمه از نظر هنری، در دختری به نام مریم که مورد نذر قرار گرفته بود، تجلی می‌یابد، چرا که او پسری به دنیا خواهد آورد که وعده خدا به عمران را تحقق می‌بخشد، زیرا خدا وحی کرده بود که به او پسری خواهد داد که پیامبر می‌شود.

پس از کشمکش و رقابت بر عهده گرفتن سرپرستی «؛مریم»، سرانجام «؛زکریا» مسئولیت تربیت و پرورش او را می‌پذیرد، قرآن کریم به اهمیت پرورش «؛مریم» به طور اعم و نیز به اهمیت سرپرستی «؛زکریا» به طور اخص اشاره می‌کند:

«؛وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَلَّمَهَا زَكَرِيَّا»

«؛به وجهی پسندیده او را پرورش داد و زکریا را به سرپرستی او گماشت»

لازم به ذکر است که متن قرآن، محیطی را برای مرم ترسیم می‌کند که حوادث و موقعیت‌های عادی، نادر و اعجاز آمیز را دربردارد، حوادث و موقعیت‌هایی که موجب آشفته‌گی آن محیط می‌شود، در «؛داستان مریم»، محیط عادی و محیط نادر در ساختن مکان ویژه‌ای برای «؛مریم» در مسجد تجلی می‌یابد، چرا که برای او محرابی ساخته شد که در آن در وسط قرار داشت و همانند در کعبه، جز با نردبان امکان بالا رفتن به سوی آن نبود و نیز تنها «؛زکریا» بود که می‌توانست از آن بالا رود.

اما حادثه اعجاز آمیز که عبارت است از یک سلسله رویدادها و محیط‌های واقعاً هیجان‌انگیز مانند میوه زمستانی در تابستان و میوه تابستانی در زمستان، محراب از نور مریم روشن شده بود، آیات به این گونه از رویداد اعجاز آمیز سخن می‌گویند:

«؛وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ»؛

«؛[و] [یاد کن] هنگامی که فرشتگان گفتند ای مریم خداوند تو را برگزیده و پاک ساخته و تو را بر زنان جهان برتری داده است»؛ «؛يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ»؛

«؛[و] ای مریم! فرمانبر پروردگار خود باش و سجده کن و با رکوع‌کنندگان رکوع نما.» (آل عمران 43-42)

در این جا، ویژگی اعجاز در یک سلسله از موقعیت‌هایی عینیست می‌یابد که در گفتگوی شخصیت‌های جدیدی یعنی فرشتگان و مریم علیها السلام تجلی یافته است، در آن جا که فرشتگان به مریم بشارت دادند که خداوند او را پاکیزه کرده و به زنان جهان برتری داده است، در این جا پیوند اساسی میان دو داستان یعنی «؛داستان مریم» و «؛داستان زن عمران» به خوبی مشهود است، چرا که دعای زن عمران درباره دخترش مبنی بر اینکه خدا او را از گناه و آلودگی پاک ساخته و نیز از شر شیطان محفوظ داشته غفلت نورزیده است، به این گونه هر یک زمینه‌ساز و روشنگر دیگری است.

گفتگوی فرشتگان و مریم(س) با این ویژگی که یک طرف آن، شخصیت‌های غیر بشری هستند، نشان‌دهنده اعجاز آمیز بودن این موقعیت است همچنان که اموری مانند گزینش، برتری دادن و تطهیر مریم از سوی خداوند نشان‌دهنده موقعیت «؛نادر» است، به همین جهت زمانی که این معجزه، با وقوع حادثه غیر مترقبه و غافلگیر کننده، یعنی «؛تولد فرزند بدون پدر» رنگ تازه‌ای به خود می‌گیرد، این رویداد و موقعیت، حیرت‌آور و شگفت‌انگیز می‌شود.

با نگاهی دوباره به «؛داستان زن عمران»، متوجه نخستین پیوند طبیعی و اخلاقی میان دو شخصیت این دو داستان می‌شویم که هر دو شخصیت زن هستند و هر دو آگاهانه به انجام کارهای عبادی‌شان سخت اهمیت می‌دهند، دومین پیوند این دو داستان، پیوند هنری است و اینکه در هر کدام، یک حادثه ناگهانی اتفاق می‌افتد.

خداوند در آیه 45 سوره آل عمران می‌فرماید:

«؛إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ»،

«؛[و] [یاد کن] هنگامی [را] که فرشتگان گفتند: ای مریم! خداوند تو را به کلمه‌ای از جانب خود که نامش مسیح «؛عیسی‌بن‌مریم» است، مژده می‌دهد، در حالی که [او] در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربان [درگاه خدا] است»

در این جا مادام که به گفتگوی مریم (س) گوش فرا ندهید، هرگز به تأیید شگرف آن حادثه ناگهانی پی نخواهید برد، آن جا که مریم (س) با حالت استفهام می‌پرسد:

&171#؛قَالَتْ رَبِّ اُنِّىْ يَكُوْنُ لِىْ وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِىْ بَشْرٌ»،

&171#؛گفت: پروردگار! چگونه مرا فرزندی باشد، در حالی که بشری به من دست نزده»
تأثیر این عنصر غیر مترقبه به شخصیت مریم (س) با تأثیر عنصر غیر مترقبه‌ای که بر شخصیت زن عمران باقی گذاشت، تجانس دارد.